

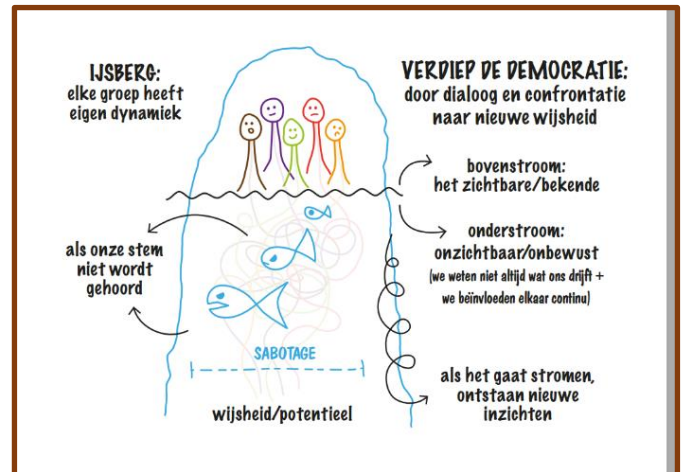
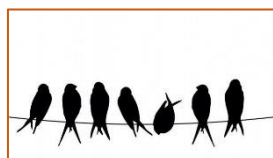
Deep Democracy voor dialoog, besluitvorming en samenwerking

Afspraken, besluiten en beleid wérken wanneer degenen die ze gaan uitvoeren er achter kunnen staan, of zich op zijn minst gehóórd weten. *Deep Democracy* draagt hieraan bij. Het biedt instrumenten die leiden tot besluitvorming langs heldere stappen, én er zijn methodieken om het goede gesprek te faciliteren -ook als het lastig wordt.

In een goed gesprek delen mensen wat ze echt denken, hun waarden, twijfels, en verlangens. Ze komen gezamenlijk tot nieuwe inzichten en afspraken. Zo'n gesprek vereist dat de deelnemers veiligheid en gelijkwaardigheid ervaren. Het vereist ook dat we kunnen omgaan met verschillen. Iedereen is ánders. Ons brein maakt het ons niet gemakkelijk. Als we dingen horen die passen bij hoe we al denken (referentiekader) nemen we het aan. Krijgen we het voorgeschoteld als iets 'vreemds' dan wordt het lastig. Veel opmerkingen negeren we gewoon, of we vergroten het juist uit. Mensen kunnen snel 'polariseren', we kiezen snel kant: voor of tegen, dit klopt of dit klopt niet. Als we ons geraakt voelen, of niet gezien of gehoord, kunnen we bijvoorbeeld meteen in de 'tegenstand' gaan staan.

De tegenstem wordt gehoord

De pool van gezamenlijke inzichten vormt het IQ van de groep. Om die wijsheid aan te boren, wordt iedereen nadrukkelijk uitgenodigd om met zijn /haar mening te komen: 'is er iemand die iets (heel) anders wil zeggen?'. Voor de anderen is het soms lastig daar naar te luisteren, maar met enige oefening lukt het om sneller 'de wijsheid' erin te horen. Als iedereen echt meedoet, worden afspraken completer, werkbaarder en winnen ze aan draagvlak.

Gelijkwaardig

In de dialoog in Deep Democracy zijn de deelnemers gelijkwaardig. Ook al hebben zij misschien verschillende plekken binnen de hiërarchie. Bij elk agendapunt kunnen de deelnemers verschillende rollen hebben: expert, voorzitter, verantwoordelijk voor de uitvoering, etc. Wanneer zij op ieder moment duidelijk maken vanuit welke rol zij spreken, is de gelijkwaardigheid niet in het geding. Na enige training ervaart men dat in de dialoog (geprojecteerde) hiërarchieën wegvallen.

Check-In

Iedere bijeenkomst wint aan waarde wanneer er een heldere en gelijkwaardige start kan worden gemaakt. Een check-in kan op allerlei manieren vorm krijgen. Belangrijk is dat we weten wie er allemaal zijn, dat mensen kunnen arriveren (helder krijgen waartoe we bijeen zijn, hoe verhoud ik mij daartoe) en het

Verdiep-de-democratie is een samenwerking van ondersteuners bij het versterken van de lokale democratie.
www.verdiepededemocratie.nl

is een eerste check of het klopt wat we aan het doen zijn (zijn de juiste mensen aanwezig, klopt het doel, etc).

Voor de check-in bedenk je een aantal vragen die passen bij de specifieke bijeenkomst. Een goede vraag is sowieso: wat is voor jou belangrijk mbt deze bijeenkomst?

Belang van de Check-in:

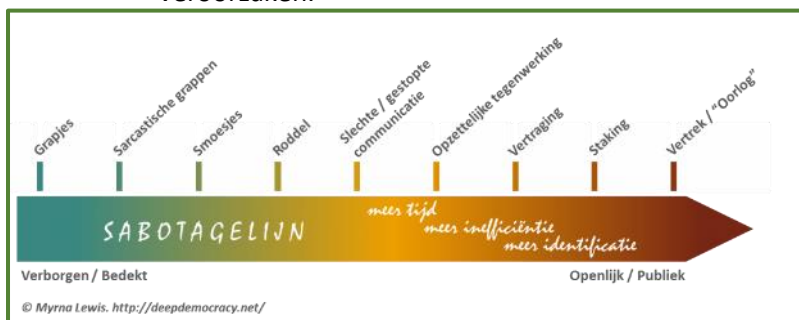
- Iedereen kan arriveren
- Iedereen wordt gezien, kan aanhaken
- Wie zijn er?
- Gelijkwaardigheid
- Klopt het wat we doen?
- Welke (tegen-) geluiden hoor je/ welke dynamiek

www.verdiepedemocratie.nl

Sabotage

Als mensen zich niet gehoord voelen, kan zich dat uiten in 'sabotagegedrag'. In een organisatie is altijd, naast wijsheid, ook roddel en achterklap, bondjes, lobbyen, macht opbouwen. In de relatie inwoners-gemeente zien we vormen zoals niet-meedoen, klagen & roddelen in plaats van inspreken, niet-stemmen, weglopen, et cetera. Sabotage is niet goed of fout, het is er. Je kunt het opvatten als een signaal. De wijsheid gaat in de sabotage zitten in plaats van productief met elkaar aan de slag. Sabotage ontstaat bijvoorbeeld door dat mensen verwachten dat ze invloed hebben, terwijl ze dat niet krijgen. Ook onduidelijkheid over de status van het besluit, de voorgeschiedenis, het gevoel dat ze oneigenlijk worden beïnvloed, kan afhaken veroorzaken.

Besluitvorming

Voeg de wijsheid van de minderheid toe aan het meerderheidsbesluit, is een belangrijk uitgangspunt in *Deep Democracy*. De dialoog prikkelt iedereen om mee te doen en kan uitmonden in heldere voorstellen waarover wordt gestemd. De meerderheidsstem geeft richting. De minderheid voegt haar wijsheid toe. Vaak komt men er dan goed uit. Lukt dat niet, dan kan het zijn dat een onderliggende tegenstelling eerst moet worden aangepakt. Bij besluitvorming is het doel dat er een gezamenlijk, gedragen, besluit wordt gesmeed. Draagvlak voorkomt sabotage. Op de korte termijn kost het inspanning dat te bereiken, bij de uitvoering betaalt zich dat terug! *Deep Democracy* biedt een structuur voor besluitvorming bestaande uit vier stappen.

Conflict

In *Deep Democracy* zijn emoties welkom. In een echt gesprek komen nu eenmaal de passies, verlangens, teleurstellingen, en soms ook pijn of conflicten, naar voren. Dat er conflicten ontstaan is onvermijdelijk. Zonder wrijving, geen glans. Een conflict biedt een kans om een (nieuwe) wijsheid van de groep aan te boren en stappen te zetten in ieders persoonlijke groei en die van de groep. Veel mensen voelen zich oncomfortabel bij conflicten, ze houden niet van de chaos en onvoorspelbaarheid. Idealiter wordt het conflict in een vroeg stadium opgespoord en aangepakt. Het is zaak om het aan te gaan op de meest persoonlijke en emotionele

manier als op dat moment kan. Deep Democracy biedt een aanpak. Vaak leidt dat tot oplossingen. Soms wordt vooral de impasse zichtbaar en zijn andere maatregelen nodig.

Vijf stappen

Deep Democracy zoals wij die beoefenen wordt ook wel de vijf stappen methode genoemd. Stap 1 tot en met 3 helpen om een echt goed gesprek te voeren, een inclusieve dialoog. Om op grond van dit gesprek besluiten te nemen, dient stap 4: neem een meerderheidsbesluit en voeg de wijsheid van de minderheid toe ("wat heb jij nodig om aan boord te komen"). Als we er niet uitkomen omdat er tegenstellingen of conflicten zijn, is er stap 5: het niet-gevoerde gesprek.

De vijf stappen van Deep Democracy, de Lewis-methode

- 1. Verzamel alle invalshoeken*
- 2. Ga actief op zoek naar het alternatief*
- 3. Verspreid het alternatief
* stemmen**
- 4. Voeg de wijsheid van de minderheid toe aan het meerderheidsbesluit*
- 5. Het niet-gevoerde gesprek*

 Schatplichtig aan: *Deep Democracy* is ontwikkeld door Arnold Mindell. Diverse mensen bouwen hierop voort, onder andere Myrna en Greg Lewis die in post apartheid Zuid-Afrika vooral werkten in het bedrijfsleven. Zij ontwikkelden *Deep Democracy*, de vijf stappen. Over de hele wereld werken mensen met *Deep Democracy*.

@Louise Boelens T 06 21590926

www.verdiepedemocratie.nl

Wij ondersteunen de lokale democratie met begeleiding in verandering, trainingen, dialogen en het delen van kennis en inspiratie. We zijn er voor de raad, voor participatie en co-creatie in gemeente en provincie, ook trainen we ambtenaren en participatieprofessionals.